

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest
- Principiële goedkeuring met oog op adviesvraag VREG, SERV en Mina-raad

Samenvatting

Met het voorontwerp van besluit wordt uitvoering gegeven aan een aantal belangrijke bepalingen van het decreet betreffende het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse gewest. Zo worden de aanwijzingsvoorwaarden en de aanwijzingsprocedures voor beheerders van lokale clusters en het vervoersnetwerk uitgewerkt, evenals de procedure voor het indienen van een ontwikkelingsplan. Daarnaast wordt het EU ETS-regime voor de vervoersinstallaties nader uitgewerkt.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Klimaat

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2023/469 werd op 24 november 2023 bekomen.

Het gunstige advies van de Inspectie van Financiën werd op 20 november 2023 verkregen.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

a. Uitgangspunt: uitvoeringswetgeving in twee snelheden

Dit voorontwerp van besluit geeft gedeeltelijk uitvoering aan het decreet over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest, dat een tweede keer principieel werd goedgekeurd op 31 augustus 2023.

Er wordt gewerkt met een gefaseerde inwerkingtreding van het decreet. Het is immers zo dat voor verschillende bepalingen van het decreet nog veel beleidsvoorbereidend werk moet worden verricht voor zij ten volle uitwerking kunnen krijgen via een besluit van de Vlaamse Regering; voor andere bepalingen is dit minder het geval. Bovendien is het voor specifieke bepalingen (bv. deze rond het vervoersnetwerk en de lokale cluster) van groot belang dat deze voldoende snel in werking treden om lopende projecten een duidelijk regelgevend kader te bieden. Het decreet voorziet expliciet in de optie voor de Vlaamse Regering om voor verschillende bepalingen een verschillende inwerkingtredingsdatum te voorzien (met een absolute einddatum van 30 juni 2025, waarbij het decreet volledig in werking treedt).

Daarnaast voert het voorontwerp van besluit ook verschillende bepalingen van het decreet verder uit. Het gaat om bepalingen waar de Vlaamse Regering gemachtigd werd om verdere uitvoeringswetgeving aan te nemen en die snel uitgevoerd moeten worden om lopende projecten rechtszekerheid te bieden.

Het resultaat is dat de uitvoeringswetgeving in twee snelheden zal worden aangenomen: de meest urgente bepalingen worden daarbij door dit voorontwerp van besluit in werking gezet en tegelijkertijd uitgevoerd. Bepalingen waar nog meer beleidsvoorbereidend werk nodig is, worden niet in werking gezet. Deze bepalingen zullen tijdens de nieuwe legislatuur 2024 – 2029 worden uitgevoerd. Zoals reeds opgemerkt stelt het decreet zelf een uiterste inwerkingtredingsdatum vast, nl. 30 juni 2025. De Vlaamse Regering zal vanzelfsprekend na deze datum binnen een redelijke termijn de nodige uitvoeringswetgeving moeten aannemen (voor zover dit nog nodig is).

a. Ontwerp van voorontwerp van besluit in vogelvlucht

I. Titel 2: lokale clusters

In deze titel worden de belangrijkste bepalingen rond de aanwijzing van de beheerders van de lokale clusters uitgevoerd. Het gaat om de verschillende aanwijzingsvoorwaarden voor beheerders van een lokale clusters, de aanwijzings- en beëindigingsprocedure en de procedure voor het indienen van het ontwikkelingsplan.

II. Titel 3: het vervoersnetwerk

In deze titel worden de belangrijkste bepalingen rond de aanwijzing van de beheerder van het vervoersnetwerk uitgevoerd. Het gaat om de verschillende aanwijzingsvoorwaarden, de aanwijzings- en beëindigingsprocedure en de procedure voor het indienen van het ontwikkelingsplan.

III. Titel 4: toegang van derden

De procedure voor de aanvraag voor dertoegang wordt opgenomen in het voorontwerp van besluit.

IV. *Titel 5: toezicht door de VREG*

Het voorontwerp van besluit voorziet in een geschillenbeslechtsingsprocedure voor de VREG.

V. *Titel 6: verplichtingen onder het EU ETS*

Door de recente wijziging van de ETS-richtlijn valt niet alleen het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen, maar het vervoer via alle vervoersmodi onder het toepassingsgebied van het EU ETS. Dit creëert juridische en praktische moeilijkheden: bij de omzetting van de ETS-richtlijn voor vaste installaties werd er in Vlaanderen immers voor gekozen om de BKG-vergunning (die nodig is voor de exploitatie van een ETS-activiteit) in te kantelen in (het milieutechnische luik van) de omgevingsvergunning. Bepaalde vervoersmodi voor koolstofdioxide (bv. truck, trein, vrachtwagen) zijn immers niet omgevingsvergunningsplichtig. Bovendien was het door een lacune in de wetgeving niet mogelijk om een BKG-vergunning aan te vragen voor pijpleidingen voor het vervoer van koolstofdioxide, nu deze pijpleidingen enkel het stedenbouwkundige luik van de omgevingsvergunning vereisten, en de BKG-vergunning gelinkt was aan het milieutechnisch luik van de omgevingsvergunning.

Om een wetgevende lacune weg te werken en om alle transportmodi op een coherente manier te behandelen, werd dan ook besloten om voor het vervoer van koolstofdioxide een aparte rechtsgrond te voorzien. Voor vervoersondernemingen kunnen dan specifieke bepalingen worden ingevoerd die beter zijn aangepast aan de aard van transportactiviteiten van koolstofdioxide voor geologische opslag.

Met dit voorontwerp van besluit wordt uitvoering gegeven aan de nieuwe decretale grondslag voor de BKG-vergunning voor vervoersinstallaties. Waar mogelijk worden de uitvoeringsbepalingen zo veel mogelijk afgestemd op deze die van toepassing zijn op vaste installaties. De krachtlijnen van de nieuwe BKG-bepalingen zijn de volgende:

- Vervoersinstallaties (nl. installaties voor het vervoer van koolstofdioxide voor geologische opslag) die deel uitmaken van een BKG-installatie (nl. een vaste installatie die onder het EU ETS valt) vallen onder BKG-vergunning van de BKG-installatie in kwestie. Dit is immers een Europese verplichting.¹
- Een BKG-vergunning voor vervoersinstallaties wordt aangevraagd bij het VEKA. Kandidaat-beheerders zullen een monitoringplan moeten voorleggen aan de Vlaamse Regering bij het indienen van de kandidatuur en dienen een aanvraag voor een BKG-vergunning in bij het VEKA.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

ARTIKEL 1: Dit artikel behoeft geen toelichting.

ARTIKEL 2: Dit artikel verduidelijkt de gebruikte definities en behoeft geen toelichting.

ARTIKEL 3: Dit artikel bepaalt dat een kandidaat-beheerder van een lokale cluster moet voldoen aan specifieke voorwaarden, opgenomen in de daaropvolgende bepalingen van het voorontwerp van besluit, vooraleer hij kan worden aangewezen als beheerder van een lokale cluster. Om aangewezen te blijven als beheerder van een lokale cluster, is het vereist dat de beheerder tijdens de periode dat hij is aangewezen als beheerder van een lokale cluster, blijft voldoen aan de vooropgestelde voorwaarden.

---

¹ Considerans Richtlijn 2023/959: “Where the emissions from the transport are also covered by another activity under Directive 2003/87/EC, the emissions should be accounted for under that other activity to prevent double counting.”

Voorts kan de Vlaamse Regering de beheerder van de lokale cluster steeds verzoeken, tijdens de periode van de aanwijzing als beheerder van de lokale cluster, om binnen een termijn van ten minste negentig dagen aan te tonen dat hij voldoet aan de vooropgestelde voorwaarden.

ARTIKEL 4 – 7: Deze artikelen gaan dieper in op de voorwaarden rond de financiële, technische en organisatorische capaciteit waaraan kandidaat-beheerders moeten voldoen. De kandidaat-beheerders kunnen aan de hand van de opgesomde documenten in deze artikelen aantonen dat ze over voldoende financiële, technische en organisatorische capaciteit beschikken om de activiteiten van een beheerder van een lokale cluster uit te oefenen.

ARTIKEL 8 – 11: Deze artikelen regelen de blijf van voldoende professionele betrouwbaarheid om de activiteiten als beheerder van de lokale cluster uit te oefenen. Artikel 9 bevat twee gevallen waarin de kandidaat-beheerder van de lokale cluster geen blijf geeft van voldoende professionele betrouwbaarheid.

Bovendien kan de Vlaamse Regering, na het advies te hebben ingewonnen van de VREG, beslissen dat er geen blijf is van professionele betrouwbaarheid door de kandidaat-beheerders van lokale clusters in de gevallen bepaald door artikel 10. Artikel 11 somt een reeks van stukken op die als bewijs kunnen dienen dat iemand zich niet bevindt in één van de gevallen opgenomen in artikel 10.

ARTIKEL 12: Dit artikel gaat nader in op het systeem van juridische ontvlechting, wat concreet betekent dat de rechtspersoon die aangewezen is als beheerder van de lokale cluster geen ETS-activiteiten mag ontplooiën (met uitzondering van de ETS-activiteit transport van koolstofdioxide voor geologische opslag) en geen activiteiten rond verbruik van koolstofdioxide mag ontplooiën.

ARTIKEL 13: Met dit artikel wordt een monitoringsverplichting ingevoerd voor de beheerder van de lokale cluster, die geverifieerd is door het verificatiebureau en goedgekeurd is door het VEKA.

ARTIKEL 14: Dit artikel regelt de procedure voor de aanwijzing van de beheerder van een lokale cluster. De procedure start met een aankondiging in het Belgisch Staatsblad. De termijn waarin aanvragen tot aanwijzing van een beheerder van een lokale cluster ingediend kunnen worden, bedraagt negentig dagen. De aankondiging zal specificeren over welk geografisch afgebakend gebied de beheerder van de lokale cluster aangesteld zal worden, op welke wijze het dossier van de kandidaat-beheerder van een lokale cluster samengesteld moet worden, alsook welke documenten aangeleverd moeten worden door de kandidaat-beheerder. De kandidaat-beheerder zal onder meer documenten moeten voorleggen op basis waarvan kan nagegaan worden of hij beschikt over voldoende technische, financiële en organisatorische capaciteit, of hij voldoet aan de voorwaarden over professionele betrouwbaarheid en juridische ontvlechting en of hij voldoet aan de voorwaarden over de monitoring van emissies.

ARTIKEL 15: De kandidaat-beheerder dient zijn applicatie tot beheerder van een lokale cluster in bij het VEKA, door middel van een beveiligde zending of tegen ontvangstbewijs.

ARTIKEL 16: Dit artikel bepaalt dat het VEKA, na indiening van de aanvraag door de kandidaat-beheerder, nagaat of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 14. Indien de aanvraag niet compleet is, brengt het VEKA de kandidaat-beheerder van de lokale cluster hiervan op de hoogte per beveiligde zending binnen dertig dagen na de ontvangst van de aanvraag. Het VEKA vermeldt de redenen waarom de aanvraag niet volledig werd bevonden en de termijn waarin de kandidaat-beheerder van de lokale cluster het dossier kan vervolledigen. Dit is een vervaltermijn.

ARTIKEL 17: Indien het VEKA oordeelt dat de aanvraag van de kandidaat-beheerder van de lokale cluster volledig is, gaat de VREG vervolgens na of voldaan is aan de voorwaarden bepaald in artikelen 4 tot en met 8. De VREG oordeelt hierover op grond van de inlichtingen van iedere kandidaat-beheerder en op de grond van de inlichtingen en documenten waarover de VREG beschikt.

De VREG oordeelt in een gemotiveerd advies of de aanvraag van de kandidaat-beheerder van de lokale cluster voldoet aan de vooropgestelde voorwaarden binnen negentig dagen na ontvangst van de aanvraag. De VREG bezorgt zijn gemotiveerd advies aan de Vlaamse Regering.

Het VEKA gaat op grond van de inlichtingen over de eigen situatie van iedere kandidaat-beheerder van de lokale cluster en op grond van de inlichtingen en documenten waarover het beschikt na of de kandidaat-beheerder voldoet aan de vooropgestelde voorwaarden.

Binnen negentig dagen na ontvangst van de volledige aanvraag, bezorgt het VEKA een gemotiveerd advies aan de Vlaamse Regering of de kandidaat-beheerder voldoet aan de vooropgestelde voorwaarden.

Indien de kandidaat-beheerder niet voldoet aan die voorwaarden, brengt de Vlaamse Regering de kandidaat-beheerder daarvan op de hoogte via een beveiligde zending. De redenen waarom niet aan de voorwaarden werd voldaan, worden hierbij vermeld, alsook de termijn waarin de kandidaat-beheerder aan die voorwaarden alsnog kan voldoen. Dit is een vervaltermijn.

ARTIKEL 18: Dit artikel regelt op basis van welke criteria de Vlaamse Regering in ieder geval de aanvraag van de kandidaat-beheerder van de lokale cluster beoordeelt. Na het aflopen van de termijn van twaalf maanden gaat de Vlaamse Regering, na gemotiveerd advies van de VREG en het VEKA, over tot de aanwijzing van de beheerder. Dit is een termijn van orde.

ARTIKEL 19: Dit artikel bepaalt dat de naam en adres van de beheerder van de lokale cluster, de gebiedsomschrijving en datum van de aanvang van de periode van aanwijzing van die beheerder van de lokale cluster, zullen worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

ARTIKEL 20: Dit artikel geeft aan in welke gevallen de aanwijzing van de beheerder van een lokale cluster van rechtswege wordt beëindigd.

ARTIKEL 21: In dit artikel worden de gevallen opgesomd waarin de Vlaamse Regering kan overgaan tot een herroeping van de aanwijzing van de beheerder van de lokale cluster, op voorwaarde dat de beheerder van een lokale cluster gehoord of naar behoren is opgeroepen.

ARTIKEL 22: Dit artikel bepaalt dat bij een beëindiging van de aanwijzing van een beheerder van een lokale cluster de Vlaamse Regering een nieuwe beheerder aanduidt voor de resterende tijd van de aanwijzingsperiode, conform de algemene aanwijzingsprocedure.

ARTIKEL 23: Artikelen 23 tot en met 25 regelen de procedure voor de goedkeuring van het ontwikkelingsplan voor een lokale cluster. Artikel 23 gaat nader in op het systeem van het ontwikkelingsplan. De ontwikkeling van de lokale cluster gebeurt namelijk in eerste instantie via de ontwikkelingsplannen en is aldus een bijzonder belangrijk instrument voor de beheerder. Allereerst dient de beheerder van een lokale cluster het ontwerp van het ontwikkelingsplan in bij de minister. Het VEKA treedt op als secretariaat voor de behandeling van de ontwerpen vermeld in dit hoofdstuk van het voorontwerp van besluit.

ARTIKEL 24: Dit artikel bepaalt welke instanties de minister advies zal vragen met betrekking tot het ontwerp van het ontwikkelingsplan. Deze instanties bezorgen hun advies aan de minister binnen een termijn van dertig dagen vanaf de dag waarop ze de adviesaanvragen hebben ontvangen. Bij gebrek aan advies binnen de voormelde termijn, wordt het advies geacht gunstig te zijn.

ARTIKEL 25: Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering met een beveiligde zending haar beslissing omtrent de goedkeuring van het ontwerp van het ontwikkelingsplan bezorgt aan de beheerder van een lokale cluster. Indien de Vlaamse Regering de goedkeuring van het ontwikkelingsplan weigert, dan kan de minister, na overleg, de beheerder van de lokale cluster vragen om het ontwikkelingsplan binnen redelijke termijn aan te passen.

ARTIKEL 26: Dit artikel bepaalt dat een kandidaat-beheerder van een vervoersnetwerk moet voldoen aan specifieke voorwaarden, opgenomen in de daaropvolgende bepalingen van het voorontwerp van besluit, vooraleer hij kan worden aangewezen als beheerder van het vervoersnetwerk. Om aangewezen te blijven als beheerder van het vervoersnetwerk, is het vereist dat de beheerder tijdens de periode dat hij is aangewezen als beheerder van het vervoersnetwerk, blijft voldoen aan de vooropgestelde voorwaarden.

Voorts kan de Vlaamse Regering de beheerder van een vervoersnetwerk steeds verzoeken, tijdens de periode van de aanwijzing als beheerder van het vervoersnetwerk, om binnen een termijn van ten minste negentig dagen aan te tonen dat hij voldoet aan de vooropgestelde voorwaarden.

ARTIKELN 27 – 30: Deze artikelen gaan dieper in op de voorwaarden over de financiële, technische en organisatorische capaciteit waaraan kandidaat-beheerders moeten voldoen. De kandidaat-beheerders kunnen aan de hand van de opgesomde documenten in deze artikels aantonen dat ze over voldoende financiële, technische en organisatorische capaciteit beschikken om de activiteiten van een beheerder van een vervoersnetwerk uit te oefenen.

ARTIKELN 31 – 34: Deze artikelen regelen de blijk van voldoende professionele betrouwbaarheid om de activiteiten als beheerder van een vervoersnetwerk uit te oefenen. Artikel 33 bevat twee gevallen waarin de kandidaat-beheerder van een vervoersnetwerk geen blijk vertoont van voldoende professionele betrouwbaarheid.

Bovendien kan de Vlaamse Regering, na het advies te hebben ingewonnen van de VREG, beslissen dat er geen blijk is van professionele betrouwbaarheid door de kandidaat-beheerders van een vervoersnetwerk in de gevallen bepaald door artikel 33. Artikel 34 somt een reeks van stukken op die als bewijs kunnen dienen dat iemand zich niet bevindt in één van de gevallen opgenomen in artikel 33.

ARTIKEL 35: Dit artikel gaat nader in op het systeem van juridische ontvlechting, wat concreet betekent dat de onderneming die aangewezen is als beheerder van het vervoersnetwerk geen ETS-activiteiten mag ontplooiën (met uitzondering van de ETS-activiteit transport van koolstofdioxide voor geologische opslag) en geen activiteiten rond verbruik van koolstofdioxide mag ontplooiën.

ARTIKEL 36: Met dit artikel wordt een monitoringsverplichting ingevoerd voor de beheerder van het vervoersnetwerk, die geverifieerd is door het verificatiebureau en goedgekeurd is door het VEKA.

ARTIKEL 37: Dit artikel regelt de procedure voor de aanwijzing van de beheerder van een vervoersnetwerk. De procedure start met een aankondiging in het Belgisch Staatsblad. De termijn waarin aanvragen tot aanwijzing van een beheerder van een vervoersnetwerk ingediend kunnen worden, bedraagt negentig dagen. De aankondiging zal specificeren op welke wijze het dossier van de kandidaat-beheerder van het vervoersnetwerk moet samengesteld zijn en welke documenten aangeleverd moeten worden door de kandidaat-beheerder. De kandidaat-beheerder zal onder meer documenten moeten voorleggen op basis waarvan kan nagegaan worden of hij beschikt over voldoende technische, financiële en organisatorische capaciteit, of hij voldoet aan de voorwaarden over professionele betrouwbaarheid en juridische ontvlechting en of hij voldoet aan de voorwaarden over de monitoring van emissies.

ARTIKEL 38: De kandidaat-beheerder dient zijn applicatie tot beheerder van een lokale cluster in bij het VEKA, door middel van een beveiligde zending of tegen ontvangstbewijs.

ARTIKEL 39: Dit artikel bepaalt dat het VEKA, na indiening van de aanvraag door de kandidaat-beheerder, nagaat of de aanvraag voldoet aan de voorwaarden bepaald in artikel 37. Indien de aanvraag niet compleet is, brengt het VEKA de kandidaat-beheerder van het vervoersnetwerk hiervan op de hoogte per beveiligde zending binnen dertig dagen na de ontvangst van de aanvraag. Het VEKA

vermeldt de redenen waarom de aanvraag niet volledig werd bevonden en de termijn waarin de kandidaat-beheerder van het vervoersnetwerk het dossier kan vervolledigen. Dit is een vervaltermijn.

ARTIKEL 40: Indien het VEKA oordeelt dat de aanvraag van de kandidaat-beheerder van het vervoersnetwerk volledig is, gaat de VREG vervolgens na of voldaan is aan de voorwaarden bepaald in artikelen 27 tot en met 31. De VREG oordeelt hierover op grond van de inlichtingen over de eigen situatie van iedere kandidaat-beheerder en op de grond van de inlichtingen en documenten waarover de VREG beschikt.

De VREG oordeelt in een gemotiveerd advies of de aanvraag van de kandidaat-beheerder van het vervoersnetwerk voldoet aan de vooropgestelde voorwaarden binnen negentig dagen na ontvangst van de aanvraag. De VREG bezorgt zijn gemotiveerd advies aan de Vlaamse Regering.

Het VEKA gaat op grond van de inlichtingen over de eigen situatie van iedere kandidaat-beheerder van het vervoersnetwerk en op grond van de inlichtingen en documenten waarover het beschikt na of de kandidaat-beheerder voldoet aan de vooropgestelde voorwaarden.

Binnen negentig dagen na ontvangst van de volledige aanvraag, bezorgt het VEKA een gemotiveerd advies aan de Vlaamse Regering of de kandidaat-beheerder van het vervoersnetwerk voldoet aan de vooropgestelde voorwaarden.

Indien de kandidaat-beheerder niet voldoet aan die voorwaarden, brengt de Vlaamse Regering de kandidaat-beheerder daarvan op de hoogte via een beveiligde zending. De redenen waarom niet aan de voorwaarden werd voldaan, worden hierbij vermeld, alsook de termijn waarin de kandidaat-beheerder aan die voorwaarden alsnog kan voldoen. Dit is een vervaltermijn.

ARTIKEL 41: Dit artikel regelt op basis van welke criteria de Vlaamse Regering in ieder geval, na het inwinnen van het gemotiveerd advies van de VREG en het VEKA, de aanvraag van de kandidaat-beheerder van de lokale cluster beoordeelt. Na het aflopen van de termijn van twaalf maanden gaat de Vlaamse Regering, na gemotiveerd advies van de VREG en het VEKA, over tot de aanwijzing van de beheerder. Dit is een termijn van orde.

ARTIKEL 42: Dit artikel bepaalt dat de naam en adres van de beheerder van het vervoersnetwerk en datum van de aanvang van de periode van aanwijzing van die beheerder van het vervoersnetwerk, zullen worden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.

ARTIKEL 43: Dit artikel geeft aan in welke gevallen de aanwijzing van de beheerder van het vervoersnetwerk van rechtswege wordt beëindigd.

ARTIKEL 44: In dit artikel worden de gevallen opgesomd waarin de Vlaamse Regering kan overgaan tot een herroeping van de aanwijzing van de beheerder van het vervoersnetwerk, op voorwaarde dat de beheerder van het vervoersnetwerk gehoord of naar behoren is opgeroepen.

ARTIKEL 45: Dit artikel bepaalt dat bij een beëindiging van de aanwijzing van een beheerder van een het vervoersnetwerk de Vlaamse Regering een nieuwe beheerder aanduidt voor de resterende tijd van de aanwijzingsperiode, conform de algemene aanwijzingsprocedure.

ARTIKEL 46: Artikelen 46 tot en met 48 regelen de procedure voor de goedkeuring van het ontwikkelingsplan voor het vervoersnetwerk. Artikel 46 gaat nader in op het systeem van het ontwikkelingsplan. De ontwikkeling van een vervoersnetwerk gebeurt namelijk in eerste instantie via de ontwikkelingsplannen en aldus een bijzonder belangrijk instrument voor de beheerder. Allereerst dient de beheerder van een vervoersnetwerk het ontwerp van het ontwikkelingsplan in bij de minister. Het VEKA treedt op als secretariaat voor de behandeling van de ontwerpen vermeld in dit hoofdstuk van het voorontwerp van besluit.

ARTIKEL 47: Dit artikel bepaalt welke instanties de minister advies zal vragen met betrekking tot het ontwerp van het ontwikkelingsplan. Deze instanties bezorgen hun advies aan de minister binnen een termijn van dertig dagen vanaf de dag waarop ze de adviesaanvragen hebben ontvangen. Bij gebrek aan advies binnen de voormelde termijn, wordt het advies geacht gunstig te zijn.

ARTIKEL 48: Dit artikel bepaalt dat de Vlaamse Regering met een beveiligde zending haar beslissing omtrent de goedkeuring van het ontwerp van het ontwikkelingsplan bezorgt aan de beheerder van het vervoersnetwerk. Indien de Vlaamse Regering de goedkeuring van het ontwikkelingsplan weigert, dan kan de minister, na overleg, de beheerder van het vervoersnetwerk vragen om het ontwikkelingsplan binnen redelijke termijn aan te passen.

ARTIKEL 49 – 50: Deze artikelen regelen de procedure voor de aansluiting van producenten en verbruikers op een gesloten industrieel net voor koolstofdioxide of een terminal voor vloeibaarmaking. Voor de toegang tot een lokale cluster en het vervoersnetwerk moet er geen procedure voor aansluiting worden uitgewerkt in het voorontwerp van besluit, aangezien dit zal worden geregeld via het technisch reglement. De aanvraag tot aansluiting wordt verzonden via een beveiligde zending. Verder bepaalt artikel 49 welke gegevens de aanvraag tot aansluiting minstens moet vermelden. De beheerder van een terminal voor vloeibaarmaking bezorgt binnen 30 dagen na ontvangst van de aanvraag ofwel een offerte voor verdere onderhandeling, ofwel een schriftelijke gemotiveerde weigering tot aansluiting.

ARTIKEL 51: Dit artikel stelt de geschillenbeslechtsprocedure bij de VREG vast. Producenten en verbruikers die een klacht hebben over de verplichtingen van de beheerder van het vervoersnetwerk, een beheerder van een lokale cluster, een beheerder van een gesloten industrieel net voor koolstofdioxide of een terminal voor vloeibaarmaking, op grond van hoofdstuk 7 van het decreet xx xxxx 2023 over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest, kunnen het geschil schriftelijk ter beslechting voorleggen aan de VREG. Een klacht over een beheerder van een terminal voor vloeibaarmaking of een beheerder van een gesloten industrieel net voor koolstofdioxide is slechts ontvankelijk als ze minstens zes maanden na de aanvraag is ingediend. Het technisch reglement bepaalt de ontvankelijkheidsvoorwaarden van een klacht over een beheerder van een lokale cluster of de beheerder van het vervoersnetwerk.

De VREG beoordeelt het geschil met een gemotiveerde, bindende beslissing binnen negentig dagen na ontvangst van de klacht. Die periode kan met negentig dagen worden verlengd als de VREG aanvullende informatie vraagt. Een nieuwe verlenging van die termijn is mogelijk voor zover de klager daarmee akkoord gaat.

Na de partijen te hebben gehoord, beslist de VREG over het geschil. De VREG kan overgaan of doen overgaan tot alle nuttige onderzoeken en kan, als dat nodig is, deskundigen aanwijzen en getuigen horen. Hij kan bewarende maatregelen opleggen in dringende gevallen.

De VREG kan in zijn beslissing over het geschil, de toegang tot en het gebruik van het vervoersnetwerk, een lokale cluster, een terminal voor vloeibaarmaking of een gesloten industrieel net voor koolstofdioxide afwijzen, toekennen of toekennen onder voorwaarden. Als de toegang toegekend wordt onder voorwaarden, vermeldt de VREG in de beslissing de termijn waarin de producent of verbruiker zijn instemming met die voorwaarden moet geven. Bij gebrek aan instemming binnen een redelijke termijn blijft de beslissing zonder gevolg.

De beslissing van de VREG over het geschil kan al of niet een terugbetaling of vergoeding inhouden.

ARTIKEL 52 – 54: Deze artikelen bepalen hoe een vervoersonderneming een BKG-vergunning kan aanvragen. Zoals eerder vermeld is het immers in de praktijk niet mogelijk om het regime voor vaste installaties door te trekken naar vervoersinstallaties, nu veel van die installaties (trucks, treinen, binnenvaart etc.) geen omgevingsvergunning vereisen.

Voor vervoersinstallaties voor koolstofdioxide wordt dan ook bepaald dat een BKG-vergunning voor vervoersinstallaties moet worden aangevraagd bij het VEKA met een beveiligde zending. De aanvraag moet ten minste een monitoringplan bevatten, dat is geverifieerd door het verificatiebureau en is goedgekeurd door het VEKA.

Dertig dagen na het ontvangen van de aanvraag, neemt het VEKA een beslissing over de toekenning van een broeikasgasvergunning aan de kandidaat-vervoersonderneming. Artikel 54 bepaalt de gegevens die de beslissing minstens moeten vermelden.

ARTIKEL 55 – 56: Deze artikelen bepalen de modaliteiten van de inlevering van emissierechten. Deze bepalingen zijn grotendeels gelijklopend met deze van vaste installaties.

ARTIKEL 57 – 59: Deze artikelen bepalen de regels rond monitoring, verificatie en rapportering van emissies.

ARTIKEL 60 – 63: Deze artikelen stellen de regels rond de overdracht van emissierechten, de geldigheid en annulering van emissierechten en rond het opleggen van sancties vast. Deze regels lopen gelijk met deze van vaste installaties.

ARTIKEL 64: Dit artikel regelt de modaliteiten inzake stopzetting. Een vervoersonderneming voor koolstofdioxide die de activiteit van het vervoer van koolstofdioxide voor geologische opslag stopzet dient binnen een termijn van veertien dagen een aanvraag tot opheffing van de broeikasgasvergunning in.

ARTIKEL 65-67: Deze artikelen bepalen de wijzigingen die worden aangebracht aan het voorontwerp van besluit van 15 juli 2011 tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond en tot wijziging van diverse besluiten en behoeven geen verdere toelichting.

ARTIKEL 68-69: Deze artikelen regelen de inwerkingtreding van specifieke bepalingen van het decreet en behoeven geen verder toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend voorontwerp van besluit heeft een budgettaire impact op de Vlaamse overheid door de personeelsvraag. Deze personeelsvraag wordt hieronder in detail besproken (zie *infra*).

Het advies van de Inspectie van Financiën werd bekomen op 21 november 2023 en gaat als bijlage 2.

B. ESR-TOETS

Het voorliggend voorontwerp van besluit heeft geen impact op de ESR.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De verdere implementatie van het voorliggende voorontwerp van besluit heeft rechtstreekse impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

De verdere implementatie van het voorliggende voorontwerp van besluit zal nauw samenlopen met het ontwerp van decreet over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest dat op 31 augustus 2023 een tweede keer principieel werd goedgekeurd door de Vlaamse

Regering. Het decreet geeft een basisinvulling aan een nieuw beleidskader en zal bijkomend personeel bij het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) vergen.

In het decreet wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om nog nadere uitvoeringsbesluiten uit te vaardigen die nog concreet moeten worden uitgewerkt. Met voorliggend voorontwerp van besluit wordt al gedeeltelijk uitvoering gegeven aan die machtiging, maar in de toekomst zullen nog meer uitvoeringsbesluiten nodig zijn.

Daarnaast kan het Vlaamse beleid inzake koolstofafvang, hergebruik en opslag (CCUS) niet los worden gezien van de Europese en internationale beleidscontext, die gezien de recente ontwikkelingen véél intensiever is geworden dan voorheen, en een nabijere opvolging vereist.

Deze bijkomende taken worden ingeschat op 2 VTE's niveau A, nl. 1 adjunct van de directeur en 1 ingenieur vanaf 2024.

De bijkomende taken omvatten onder andere:

- Verdere uitwerking en concrete implementatie van de basisdecreten over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest (0,5 VTE)
  - o Organiseren van publieksconsultaties en stakeholderoverleg in het kader van de voorbereiding en implementatie van regelgeving (decreet, besluit van de Vlaamse Regering en eventuele MB's).
  - o Verdere uitwerking van de decreten via uitvoeringsbesluiten en eventuele MB's.
  - o Evaluatie van aanvragen en voorbereiding besluitvorming Vlaamse Regering voor (hernieuwde) aanwijzing van beheerders van lokale clusters en het vervoersnetwerk voor koolstofdioxide.
  - o Voorbereiden dossiers voor de Vlaamse Regering voor de goedkeuring van ontwikkelingsplannen van beheerders van lokale clusters en het vervoersnetwerk voor koolstofdioxide, en indien nodig het voorbereiden van beslissingen van de Vlaamse Regering tot verplichte ontwikkeling.
  - o Voorbereiden van dossiers voor de Vlaamse Regering tot goedkeuring van kwaliteitsnormen die worden voorgesteld door beheerders van lokale clusters en het vervoersnetwerk voor koolstofdioxide.
  - o Voorbereiden van het evaluatierapport omtrent de beleidskaders voor het Vlaams Parlement.
  - o Verwerken van de rapportering van de bedrijven aan het VEKA via uit te werken rapporteringstools en verwerking van de aangeleverde data.
- Opvolgen, omzetten en uitvoeren van CCS- en CCU-aspecten van het EU emissiehandelssysteem (0,5 VTE)
  - o Opvolging van de verschillende overlegfora op Europees niveau (Technical Working Group MRVA, TF CCUS onder het Compliance Forum).
  - o Implementatie van monitorings-, rapporterings-, verificatie- en inleververplichting van CCS en CCU in het kader van Richtlijn 2003/87/EC.
  - o Uitwerking van wijzigingen aan het CCS en CCU kader als gevolg van de wijziging van Richtlijn 2003/87/EC in het kader van het Fit for 55-pakket.
- Opvolgen, omzetten en uitvoeren van het Europees beleid inzake CCS en CCU (0,5 VTE)
  - o Opvolgen van de uitwerking van de CCUS-strategie van de Europese Commissie.
  - o Invulling van rapporteringsverplichtingen onder de CCS-richtlijn en andere relevante richtlijnen.
  - o Standpuntbepalingen voorbereiden over de wetgevende voorstellen die voortvloeien uit de CCUS-strategie (o.a. eventuele nieuwe wetgeving), de Net Zero Industry Act, en dergelijk meer.
- Opvolgen van het internationaal beleid inzake CCS en CCU (0,5 VTE)
  - o Opvolging van de verschillende overlegfora over CCS en CCU, zoals het Zero Emissions Platform (ZEP).

- Deelname aan internationale organisaties rond CCUS (bv. de North Sea Basin Task Force).
  - Deelname aan bilaterale werkgroepen rond CCS (bv. tussen België en het Verenigd Koninkrijk).
  - Onderhandelen en opvolgen van bilaterale akkoorden inzake transport van CO₂, in het kader van het Londen Protocol (bv. met Denemarken, Nederland, Noorwegen, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk).
- Afstemming en informatie-uitwisseling met de bevoegde beleidsdomeinen EWI en VLAIO bij de operationalisering van de Vlaamse CCUS-strategie.

Het totaal vereiste weddekrediet voor 2 VTE niveau A (1 adjunct van de directeur en 1 ingenieur) bedraagt op jaarbasis 177.000 euro. De werkingskosten bedragen 10.450 euro (5255 euro per kop). Er moet ook een budget worden voorzien voor (eenmalige) investeringskosten van 7000 euro (3500 euro per kop).

De nodige weddekredieten en werkingsmiddelen voor de voorgestelde personeelsuitbreiding bij het VEKA kunnen worden gecompenseerd op QE0-1QEE2KN-WT.

2 VTE (adjunct van de directeur) die verkregen werden bij de eerste principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het stelsel van de groenestroomcertificaten op 8 juli 2022, zijn op korte termijn niet nodig en worden nu als compensatie aangeboden voor bovenstaande personeelsbehoefte. Het jaarlijks weddekrediet bedroeg toen 70.000 euro, maar is ondertussen gestegen tot 81.000 euro voor een adjunct van de directeur. Voor een ingenieur bedraagt het jaarlijkse weddekrediet 96.000 euro.

Er worden daarom extra weddekredieten ter waarde van 37.000 euro (11.000 euro + 26.000 euro) voorzien op begrotingsartikel QE0-1QAE2ZZ-LO (apparaatskrediet lonen VEKA), te compenseren via begrotingsartikel van de begroting Energie QE0-1QEE-2KN-WT.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorliggend voorontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4 VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit wordt voorgelegd aan de SERV, de Minaraad en de VREG. Met betrekking tot dit voorontwerp van besluit moet daarna het advies worden ingewonnen van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het voorontwerp van besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest;
- 2° de Vlaamse minister van omgeving te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de VREG, de SERV en de Minaraad, met het verzoek hun advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het vervoer van koolstofdioxide via pijpleidingen in het Vlaamse Gewest;
2. Het advies Inspectie Financiën d.d. 20 november 2023.